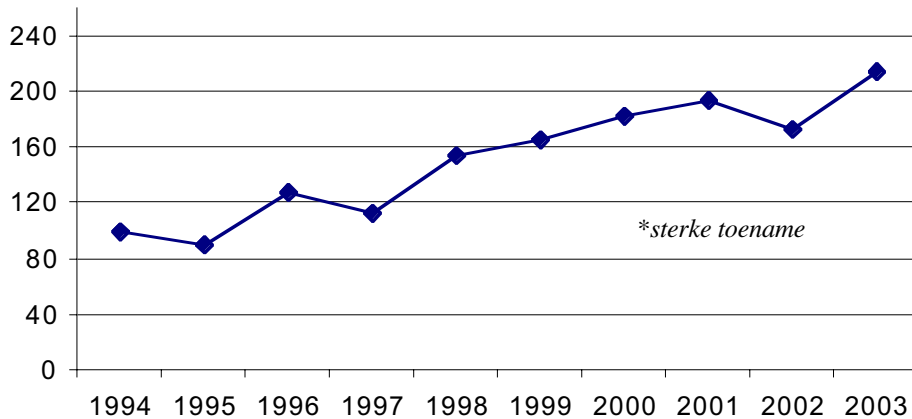
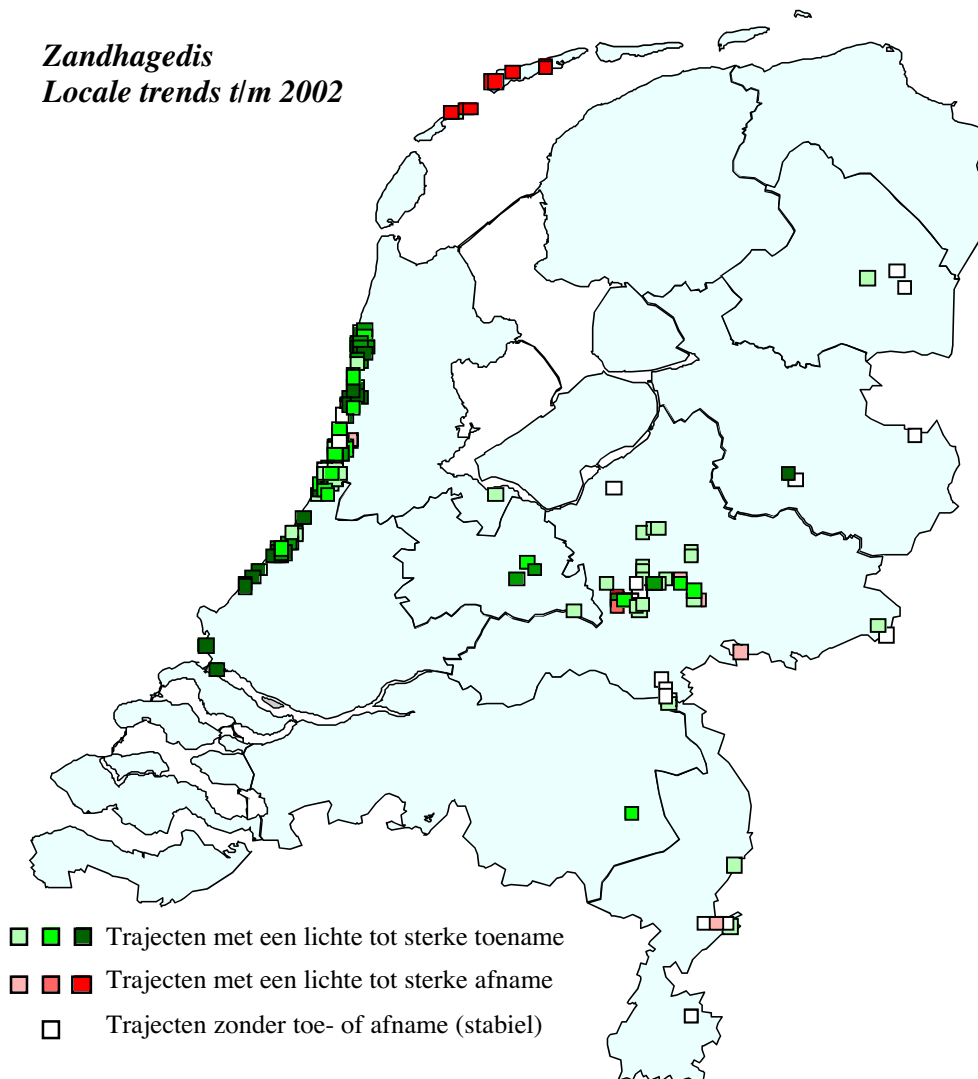

ZANDHAGEDIS 1994 – 2003

Zandhagedis landelijk
gewogen index over trajecten

Zandhagedis
Locale trends t/m 2002

De zandhagedis is al vanaf het begin van het Meetnet Reptielen goed in het meetnet vertegenwoordigd geweest. Sterker nog, de zandhagedis in de duinen wordt eigenlijk al sinds 1990 gevolgd en vormde tussen 1990 en 1994 een belangrijk onderdeel van de pilotstudy voor het Meetnet Reptielen. Toen het Meetnet in 1994 officieel van start ging bestond het zandhagedissen meetnet al uit 79 trajecten. Dat is meer dan zeventig procent van het totale aantal trajecten wat toen gelopen werd. Momenteel bestaat het totale zandhagedissen-meetnet uit 174 trajecten, waarvan er in 2003 130 daadwerkelijk gelopen zijn. Een degelijk fundament dus voor een betrouwbare trend. Het grootste deel van de trajecten ligt in de duinen (106). Sinds 1998 wordt de zandhagedis ook in de duinen op de waddeneilanden gevolgd en is het meetnet landelijk dekkend. In de duinen is vanaf het begin van de tellingen sprake van een zeer sterke toename. Alleen op de waddeneilanden lijkt geen sprake te zijn van vooruitgang. Ook in het binnenland worden zandhagedissen steeds vaker gezien. De toename is hier echter minder sterk. De trend in het binnenland geeft een significant matige toename. Bijna elke regio binnen het verspreidingsgebied van de zandhagedis kent wel een aantal toptrajecten waar op één telronde soms meer dan dertig hagedissen gezien worden. Zo zijn in de duinen van noord naar zuid De Blink in Noordhollands Duinreservaat, Pannenland in de

naam: Jan Tolner
traject: Middenveld en Worstenveld-Z
regio: Amsterdamse Water-
leidingduinen, N-H
soorten: *Lacerta agilis*
sinds: 1998

Monitoor je voor je plezier?

Ja.

Wat fascineert je aan het traject of de soorten?

De zandhagedis is interessant, altijd een verrassing of je iets tegenkomt. Is niet te voorspellen!

Is er iets veranderd tijdens de periode dat je monitoort betreffende het aantal dieren?

Neen. Door de jaren heen pieken en dalen, afhankelijk van het weer.

Is er iets veranderd op het traject?

Ja, meer open zandplekken door begrazing met koeien. Tot nu toe geen duidelijke toename waarnemingen zandhagedis.

Hoe zie je de toekomst van jouw traject en je eigen rol daarin?

Goed. Ga gewoon op de ingeslagen weg verder.

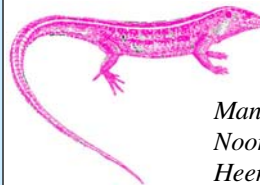
Heb je nog een tip voor andere monitoorders?

Geduld, niet te snel opgeven als je na een kwartier nog niets hebt waargenomen.

AWD, Witte Berg in Berkheide en Oostduinpark bij Scheveningen zeer goede trajecten. Ook in het binnenland zijn redelijk veel toptrajecten. In Utrecht zijn de Leusderheide en Heidestein Bornia regelmatig goed voor meer dan dertig hagediswaarnemingen, terwijl in Gelderland Mulderskop Malden en in Limburg de Mokerheide vaak goed scoren. Opvallend is dat in de top-40 van "hoge-scores", vooral trajectbezoeken van de laatste vijf jaar voorkomen. Weer een aanwijzing dat het goed gaat met de zandhagedis.

Op het kaartje zijn de lokale trends weergegeven. Het is duidelijk te zien dat de zandhagedis op trajecten in de vastelandsduinen en in midden Nederland vooruitgaat. Dit in tegenstelling tot trajecten op de waddeneilanden en langs de Duitse grens.

Elders in deze Nieuwsbrief wordt nader ingegaan op de verklaring voor deze trends.

Mannetje en vrouwtje zandhagedis in het Noordhollands Duinreservaat bij Heemskerk

Foto: Rob van Westbroek

